

Workshop 2 : De vermijding voorbij. Via confrontatie naar integratie.

Er werd vertrokken vanuit de voorstelling van 2 projecten. In beide projecten werd gespeeld en geëxperimenteerd met het gebruik van confronterende elementen.

Sint-Truiden

De stad Sint-Truiden startte in 2004 met een campagne rond beeldvorming die sterk rond het idee van confrontatie werd ontwikkeld. De doelstelling erachter was: de niet-overtuigden dingen doen lezen die hen anders niet zouden aanspreken.

Confronterende elementen waren terug te vinden in de titel (vol is vol), in de zwart-witte kleur van de folder. Verder vertrok de inhoud van café-praat en vooroordelen waarover precieze informatie werd gegeven. Tot slot werden de folders uitgedeeld door asielzoekers samen met stadswachters.

De campagne lokte veel reacties uit, maar vaak veroordelende reacties, niet zo zeer op de folder zelf maar eerder gericht naar de begeleidende brief van de politie. Het was een folder die veel debat uitlokte. De allochtone gemeenschap reageerde in eerste instantie geschokt, maar vond de inhoud goed.

In 2005 volgde een nieuwe campagne 'Ervaring is de beste injectie tegen vooroordelen'. Het element van confrontatie bestond voornamelijk uit de vraag of 'de lezer contact heeft met de vreemdeling in Sint-Truiden'. Verder werd in de folder informatie verstrekt over de subsidie van buurtactiviteiten en over de verschillende multiculturele zomeractiviteiten. Daarna volgde de campagne 'Anders gekleurd maar daarom niet slecht' in 2006, de campagne 'hoffelijkheid' in 2007 en de campagne 'Allemaal anders en tocht GELIJK. Ik ben Truienaar!?' Allemaal de campagnes bevatten elementen van confrontatie.

Waterschei, Genk

In de wijk Waterschei heeft gedurende drie jaar een project gelopen met de naam "Gezien?". Het was een samenwerkingsverband tussen het fotoatelier 'Zwiep', het wijkmanagement, de opbouwwerkster van Rimo, de jongerenwerking en de bewoners van de wijk. Waterschei is een wijk die voor 50% bestaat uit mensen van Turkse origine en waar verder ook nog heel wat andere nationaliteiten te vinden zijn.

Het fotoproject is ontstaan vanuit een overleg rond onderwijs. Samen met de buurtbewoners werden foto's gemaakt over het samenleven in de wijk. Deze foto's waren zowel positief als confronterend. De foto's krijgen ook titels mee: 'Wij verstaan elkaar', 'Ik heb geen tolk nodig bij de dokter', 'En papa fier op dit taaltje', 'Wij respecteren elkaars geloof ... en jullie?', 'Sprak ik maar Nederlands', 'Geen knuffel bij ... Ik begrijp geen Nederlands', ... De foto's werden op grote doeken gezet en deze werden op 7 plaatsen in de wijk opgehangen. Binnen de wijk zorgde dit ervoor dat buurtbewoners met elkaar in gesprek gingen. Soms leidde dit tot de aanmaak van nieuwe foto's, maar soms ook tot gesprekken in groepen, de moskee, ... De foto's waren in het project slechts een middel om mensen te stimuleren om in dialoog te treden.

Er kwamen zeer veel reacties op de foto's binnen de wijk, bijvoorbeeld van de Turkse gemeenschap die in de wijk aanwezig is, van personen die de foto's meenamen naar

de werkvloer om ze daar te laten zien, ... De reacties liepen van zeer negatief (het in brand steken van de foto's) tot zeer positief (Turkse moeders die als reactie op de brandstichting zelf foto's gingen kopiëren en opnieuw gingen ophangen). Ook van buiten de wijk kwamen er reacties en vragen. Allemaal tekens dat het project in zijn opzet slaagde, met name mensen met elkaar in dialoog brengen.

Groepsgeprek

Vraag: Gaat confrontatie soms niet te ver?

Antwoord: Wat is te ver? Zijn negatieve reacties te ver? Negatieve reacties zijn ook goede reacties want van daaruit kan een gesprek aangegaan worden.

-Volgens sommigen in de werkgroep moet men rekening houden met de context waarin je reacties uitlokt.

-Werkers in het werkveld hebben een achtergrond nodig om te kunnen kaderen van waaruit een aantal dingen komen.

-Is die achtergrond noodzakelijk?

Casus

In de wijk Waterschei vond er wekelijks een kookactiviteit plaats waarop ook telkens een man van één van de vrouwen die kwam koken aanwezig was om mee te doen. Toevallig op een moment dat de buurtwerkster niet aanwezig was wegens ziekte kwamen enkele Turkse en Marokkaanse vrouwen meedoen die voordien nog niet aanwezig waren geweest. Zij merkten de man op en voelden zich ongemakkelijk.. Uiteindelijk heeft één van de vrouwen de Vlaamse vrouw aangesproken over de situatie. Haar man is uiteindelijk vertrokken. Achteraf was er duidelijk een spanning voelbaar tussen de Vlaamse en Turkse en Marokkaanse vrouwen.

Vraag: Had deze situatie stil gelegd moeten worden?

Antwoord:

-Zo'n situatie stil leggen houdt ook altijd een risico in dat de situatie escaleert.

-Volgens sommigen uit de groep moet je als 'werker' (opbouwwerker, jeugdwelzijnswerk, integratiesector, wijkmanagement, ...) rekening houden met veel dingen vooraleer men de confrontatie aangaat. Ego's van mensen, het risico dat de activiteit mislukt zijn factoren die een rol kunnen spelen in de uiteindelijke afloop van de confrontatie. Vaak moet je als 'werker' nog verder met de mensen met wie je de confrontatie aangaat.

-Volgens anderen is zo'n kookactiviteit vanuit het opbouwwerk met als doelstelling sociale cohesie het ideale moment om de confrontatie aan te gaan. Het is in die context zelfs een must. Als 'werker' mag je niet vrijblijvend werken. Een 'werker' kan in de groep gewoon de vraag stellen: "Wat gebeurt hier nu?" En van daaruit de communicatie verder zetten.

Vraag: Rond welke thema's zoeken we confrontatie op ?

Principiële dingen?

Antwoord:

- Veel heeft te maken met onderliggende codes in verschillende gemeenschappen, sommige dingen liggen heel gevoelig.

- Zowel autochtonen en allochtonen gebruiken codes, al zijn we ons daar meestal niet van bewust. (bv. vrouwelijke verpleegsters bij kind en gezin, een groepje

vrouwen, ...). Het is noodzakelijk om van die codes bewust te worden vooraleer de codes van anderen in vraag gesteld worden.

-Codes bestaan er in twee richtingen en als 'werker' moet je ze in twee richtingen bespreken en in vraag stellen.

-Een groot probleem is dat de sector veel te weinig weet over haar eigen gebruik van codes.

-De confrontatie opzoeken is vaak slechts een middel om tot een hernieuwde consensus te komen. Het belangrijkste is dan ook het proces dat je doormaakt. Het is vooral belangrijk wat er na de confrontatie gebeurt.

-Het belangrijkste is dat het proces wordt doorgemaakt (positief/negatief resultaat, dat is niet erg).

-Zulke processen verlopen ook zeer traag, de 'werker' mag niet te snel te veel verwachten.

-Het gaat vaak over dingen die heel diep zitten en die niet op 1-2-3 veranderd kunnen worden.

-Veel 'werkers' vragen zich af of ze hiervoor wel sterk genoeg in hun schoenen staan.

-Er komt een opmerking dat we niet ingaan op religie, waarom wordt dat ontweken? Dat is één van de dingen die voor grote spanningen zorgt.

-Moeten wij als sector onze normen niet op tafel leggen?

-Begrip creëren langs beide kanten is belangrijk.

Conclusie:

Binnen onze sector wordt er de laatste jaren geëxperimenteerd met het gebruik van confronterende elementen in campagnes, werkingen, ... Onze samenleving is in beweging. Paul Scheffer geeft aan dat een samenleving gekenmerkt door verschillende vormen van migratie zelf ook een proces doormaakt. Het begint met vermijding tot men elkaar niet langer uit de weg kan gaan. Dan begint de confrontatie en kan er sprake zijn van conflicten. Deze zijn een stap op weg naar aanvaarding. De vraag is welke rol onze sector moet spelen in dit proces? Is het aan ons 'werkers' om de confrontatie op te zoeken? Om catalysator te zijn? Als dit zo is, wat hebben we nodig om door het middel van de confrontatie te komen tot aanvaarding? Hebben we voldoende inzichten in onze eigen 'codes'? Zijn we bereid om onze codes naast de codes van anderen te leggen? Hebben we voldoende handvaten om de codes van anderen te zien en te begrijpen? Wat als de confrontatie niet leidt tot aanvaarding? Allemaal vragen die in deze werkgroep gesteld werden en die de eerste stappen zijn in de zoektocht naar onze rol in dit proces.